

Status for arbejdet med Vand- og Naturplaner

- Hvordan kan kommunen bruge lavintensivt landbrug / økologi som virkemiddel**

**Paul Debois
Vordingborg Kommune**

Disposition:

Vand - og natura2000 planerne

- Vandoplandene 2.5 Smålandsfarvandet og 2.6 Østersøen – En kort status.

Tubæk Å / Tubæk oplandet - Helhedsorientering:

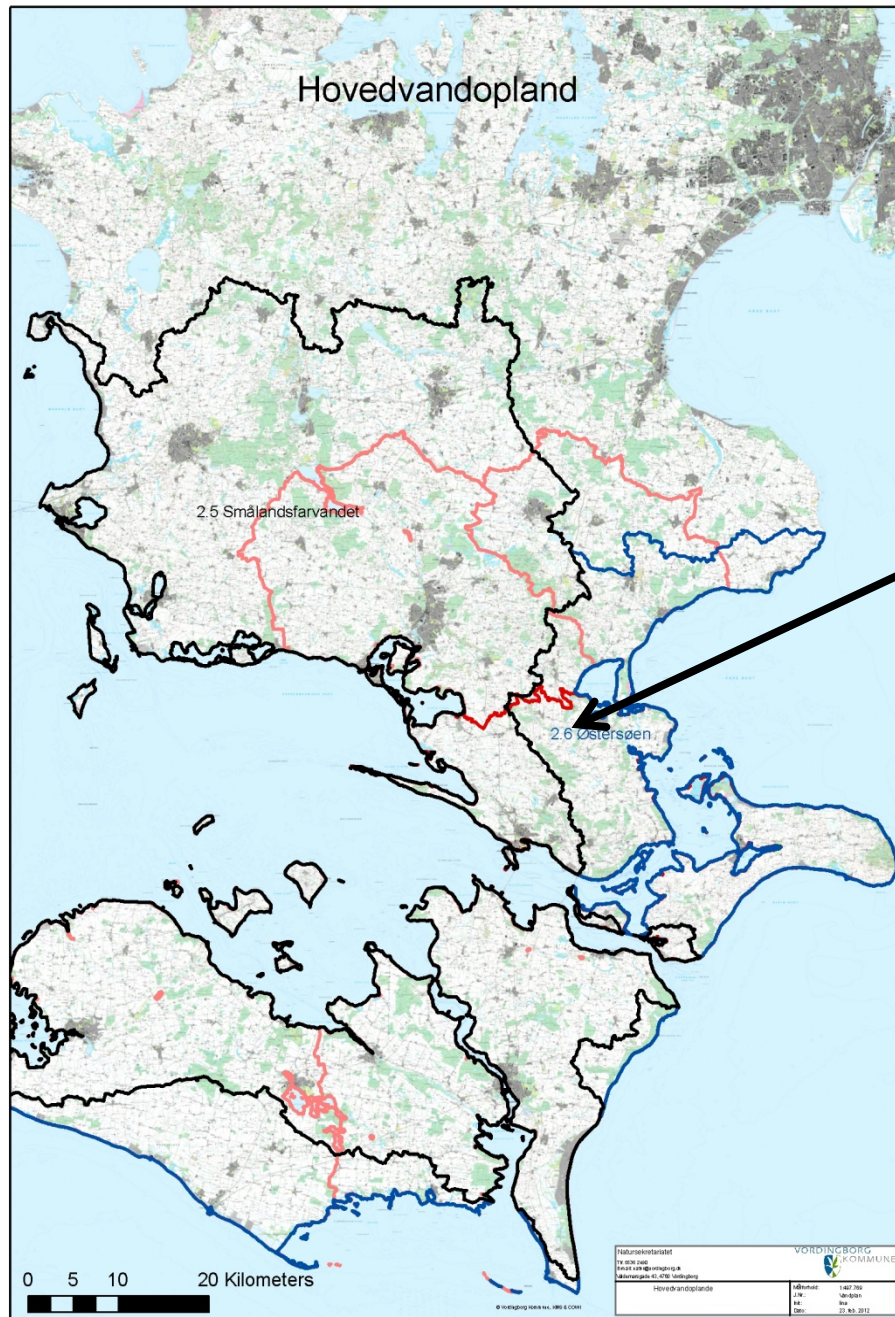
- en fortidshistorie
- en samtids- fremtidshistorie

Behovet for virkemidler

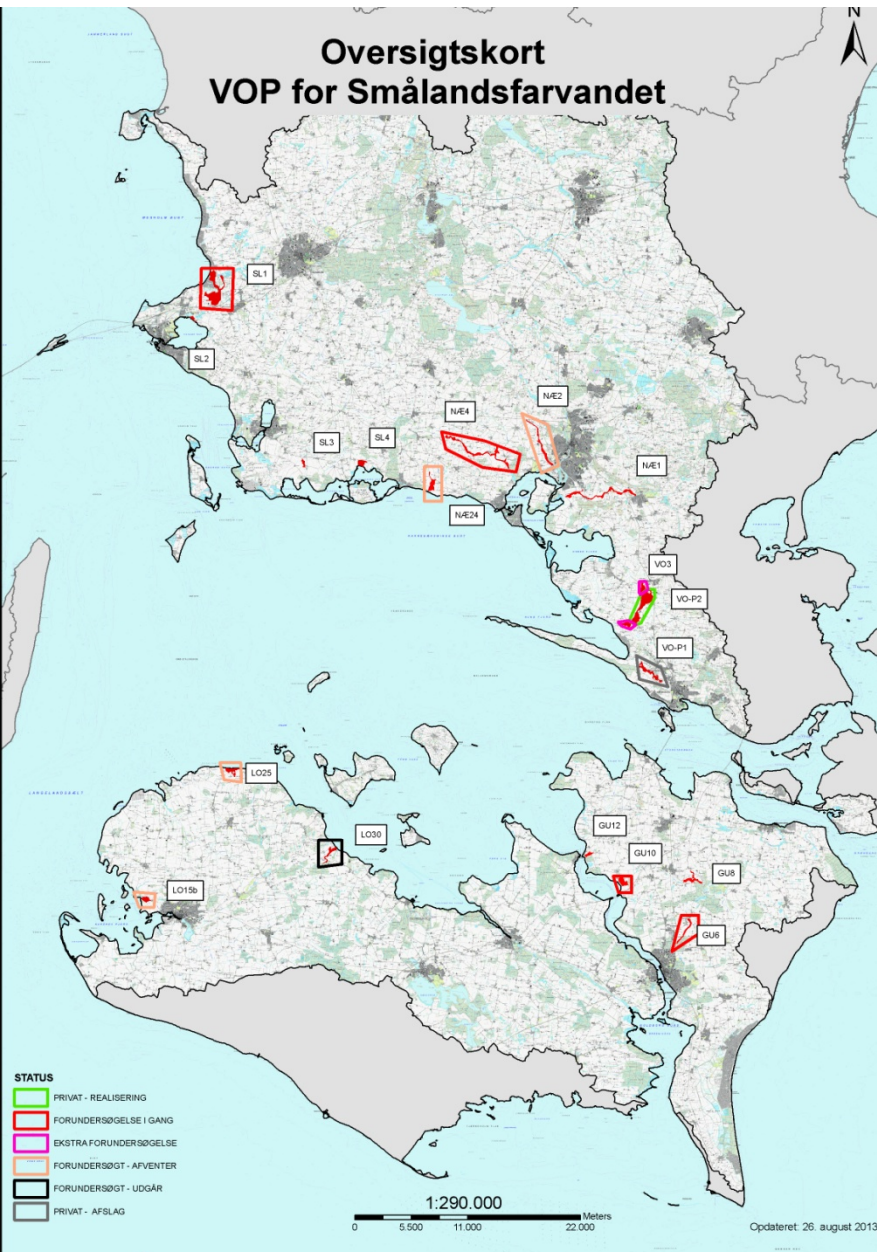
- Herunder ekstensivering, lavintensivt landbrug og økologi.

VORDINGBORG
KOMMUNE

Oversigtskort VOP for Smålandsfarvandet

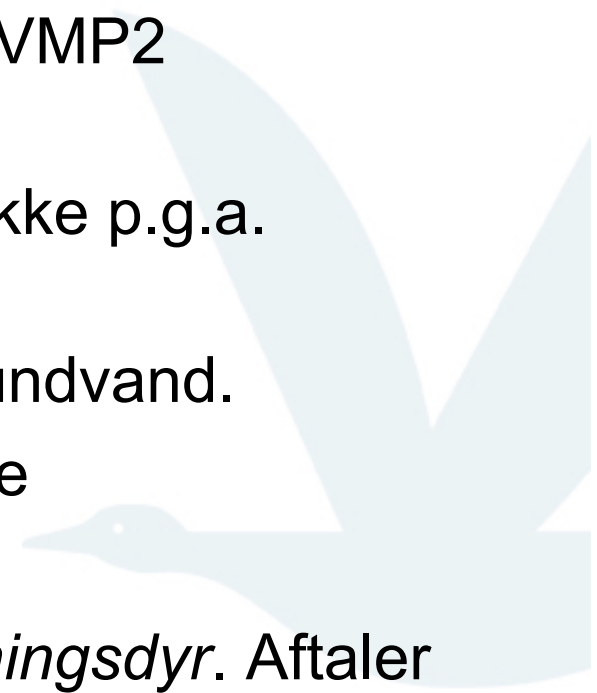

Oversigtskort VOP for Østersøen

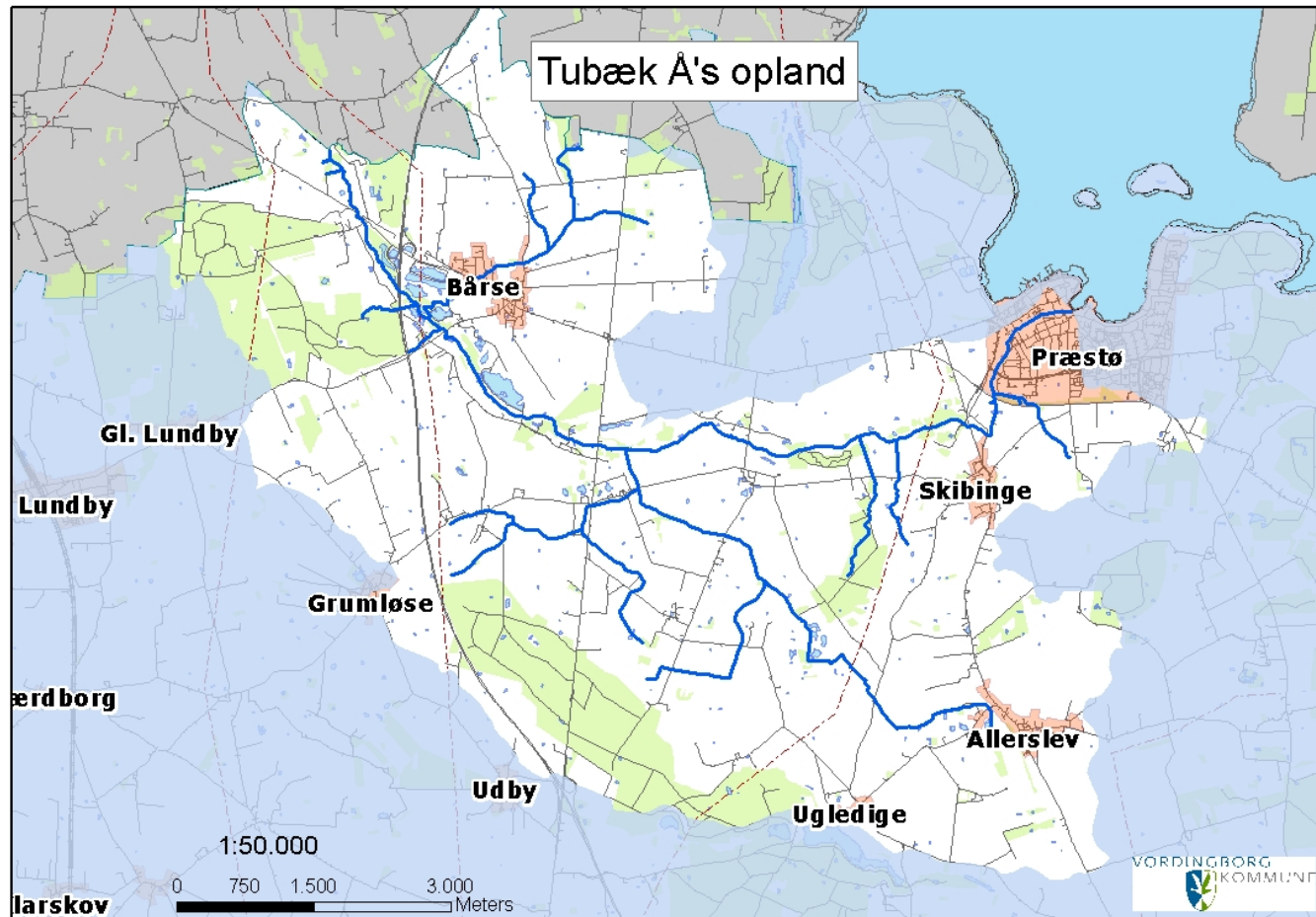

Status for vand og natura2000planerne

- ✚ *Vandplanerne* – p.t. ikke eksisterende.
 - Vådområder – VOP (VandOplandsPlaner)
 - Fosforproblematikken har lammet projekterne.
 - Ting (lodsejerne)tager tid ligesom med VMP2 projekterne!
 - Vandløbsrestaurering er i gang (men ikke p.g.a. vandp.)
 - Spildevand (spildevandsplaner) og grundvand.
- ✚ *Natura2000 planerne*. / handleplanerne
 - Især lodsejerinformation
 - *Angst for ko-kontrol. Mangel på græsningsdyr. Aftaler på store arealer ok; små arealer problematiske.*

Tubækken

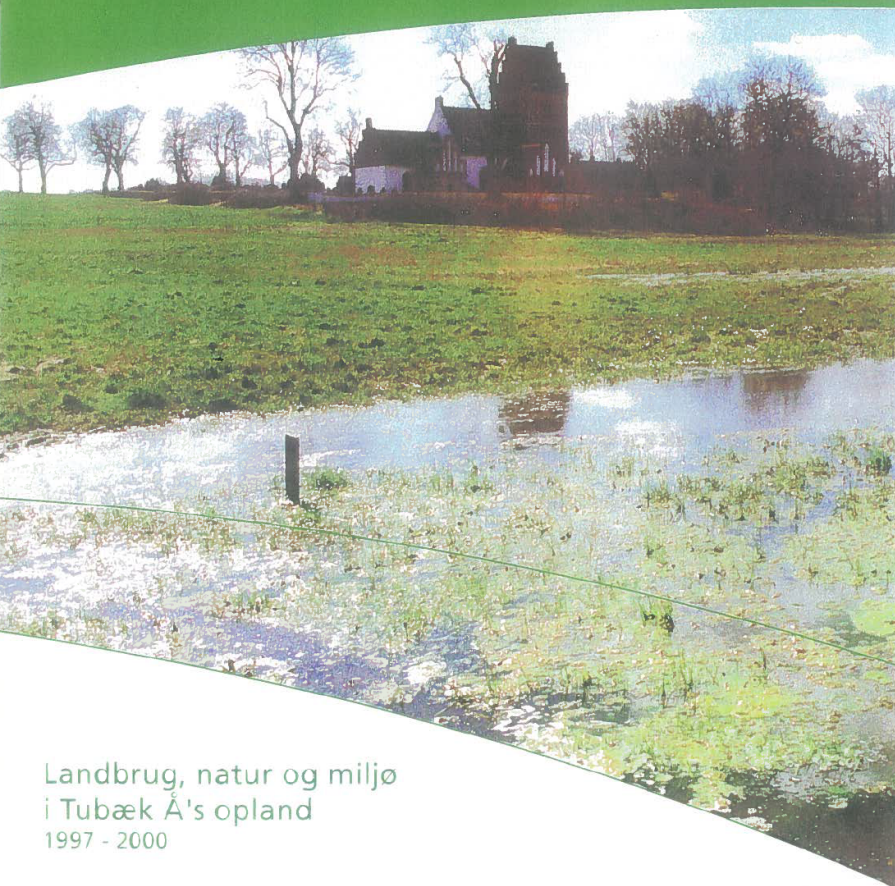
En forhistorie

Formål

Formålene med “Tubæk-projektet” har været:

- „- at udvikle metoder til at reducere en uhensigtsmæssig påvirkning af natur og miljø som resultat af landbrugsdrift. Helhedsløsninger skal integrere hensyn til jordbrugsproduktion, forureningsbegrænsning og naturbeskyttelse,
- at afprøve hvor langt man kan komme med at reducere tab af næringsstoffer og bekæmpelsesmidler fra bedrifterne til miljøet inden for rammerne af de eksisterende markeds- og støtteordninger,
- at der udvikles en dialog-model, der på den ene side fremmer landmandens forståelse for hensigten med naturbeskyttelse og naturgenopretning samt hensigten med arealudpegninger og på den anden side fremmer den offentlige administrations forståelse for og hensyn til landbrugsproduktionsvilkår og kultur”.

Landbrug, natur og miljø
i Tubæk Å's opland
1997 - 2000

Fakta om Tubæk projektet 1997 - 2000

- ✚ Samarbejde mellem Storstrøms Amt og Landboforeningerne i Storstrøms Amt.
Et MVJ – demonstrationsprojekt (landdistriktsmidler)
- ✚ Tubækkens opland: 54 km²
- ✚ Intensivt landbrugsområde med kun få naturområder.
- ✚ 101 landbrugsbedrifter (kvæg, svine og planteavl).
- ✚ 67 (4370 ha ~ 92 % af areal) besøgt efter aftale.
- ✚ Arbejdsmetode:
- ✚ Dialog, aftaler, rådgivning og fleksible helhedsløsninger

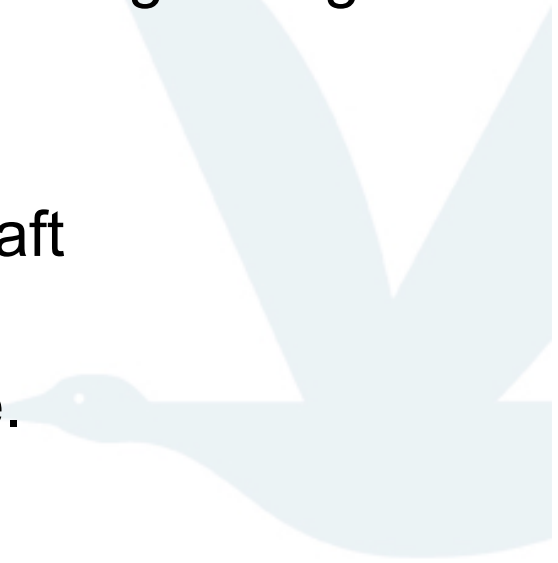
Resultater Tubæk projektet 1997 - 2000

- Udvalgte resultater: MVJ-aftaler (90 ha), efterafgrøder (305 ha), vådområder / våde enge (25 ha), naturpleje / generelle naturforbedringer, bekæmpelse af invasive arter og ressourcestyring.
- Fald i næringsstofoverskud fra 91 kg/ha til 71 kg/ha for deltagende bedrifter (2500 ha)
- Samlet mindre kvælstoftab fra Tubæk oplandet 50 t pr. år heraf 30 t som følge af projektet (resten normændringer)
- Fosfor fra 20 – 25%’s overforsyning til balance.
- Pesticider: Behandlingsindex fald på 0,5 enheder (DK i samme periode et fald på 0,2 enheder).

Erfaringer fra "første Tubæk projekt"

Erfaringer:

- *Dialog og fleksible individuelle løsninger* har givet ekstensivering i et intensivt landbrugsområde.
- De natur – og miljømæssige langtidsvirkninger afhængige af (landdistrikt) ordningernes varighed og indhold. *Kontinuitet*
- Ressourcekrævende arbejdsform
- De positive kontakter fra projektet har haft langtidsvirkning.
- Forsat god dialog med mange lodsejere.

Tubækken ved Beldringe

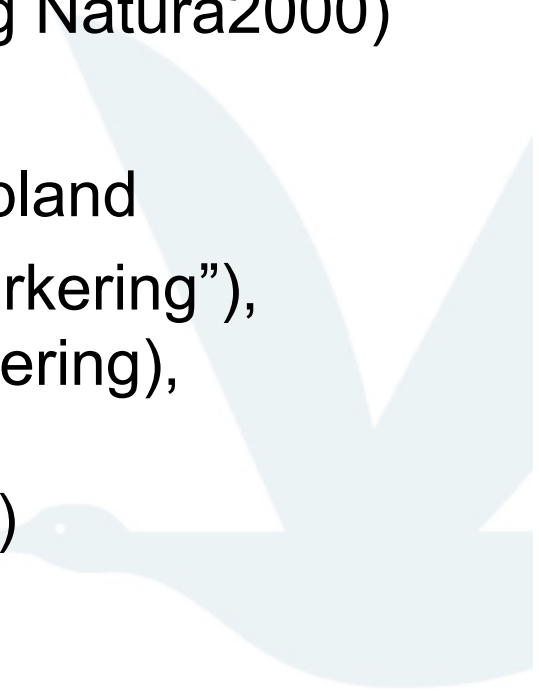
Tubækkens opland en samtids- fremtidshistorie

Hvorfor:

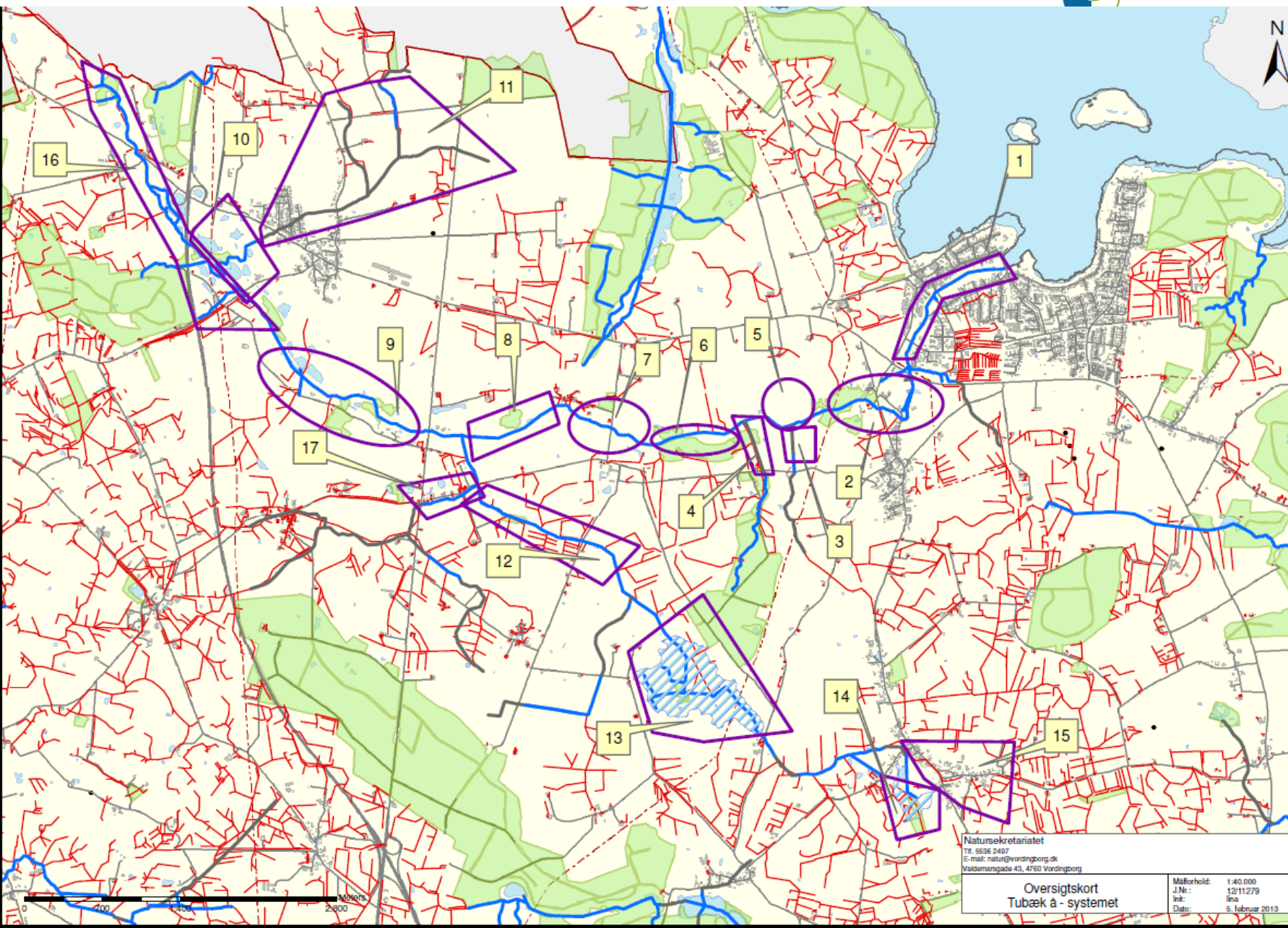
- Problemfelter: Oversvømmelser, vandløbskvalitet, vandkvalitet i Præstø Fjord (Vandplan og Natura2000)

Hvordan:

- Helhedsorienterede løsninger for vandopland
- Vandindsatser: Klimatilpasning ("vandparkering"), vådområder (kvælstoffjernelse/vandparkering), vandløbsrestaurering, fiskepassage og spildevandshåndtering (vandløbskvalitet)

Ny / potentielle vandprojekter

Tubækkens opland en samtids- fremtidshistorie

- Naturindsatser: Naturpleje (også mod invasive arter), ekstensivering, ny næringsfattig natur (grusgrave), korridorer, bypark / grønne områder / rekreation samt naturpark Præstø Fjord (naturbeskyttelse, turisme / udvikling, friluftsliv).
- Filosofi/postulat: Vandløb og kloakker kan ikke føre den vandmængde der er resultatet af ændrede nedbørsregimer. Det er nødvendigt at ekstensivere arealer til "vandparkering" (natur eller risikolandbrug) for at beskytte øvrige landbrugsarealer, skove og byer.

Tubækkens opland en samtids- fremtidshistorie

- Når der er et behov for at sikre mod oversvømmelser, så skal man sammentænke løsningerne med de øvrige problemstillinger knyttet til natur- og miljøbeskyttelse, friluftsliv, sundhed og erhverv.

Hvornår:

- Nu og fremover

Hvad kræver det:

- Politisk vilje, helhedstænkning, planlægning, økonomi og fleksibilitet

Nogle bud på hvad skal der til i landdistriktspolitikken for at få helhedsløsninger til at lykkes?

- Identifikation og udpegning af sårbare arealer (planlægning)
- Ekstensivering i oplandet til disse arealer.
- Der er behov for løsninger med lang tidshorisont – kontinuitet er afgørende for at opnå naturgevinster, der er p.t. udtalt mangel på kontinuitet.
- Variation på arealerne og målretning
- Fleksibilitet i forhold til de nuværende meget rigide aftaler med eks. krav til én græshøjde over hele arealet.

Nogle bud på hvad skal der til i landdistriktspolitikken for at få helhedsløsninger til at lykkes?

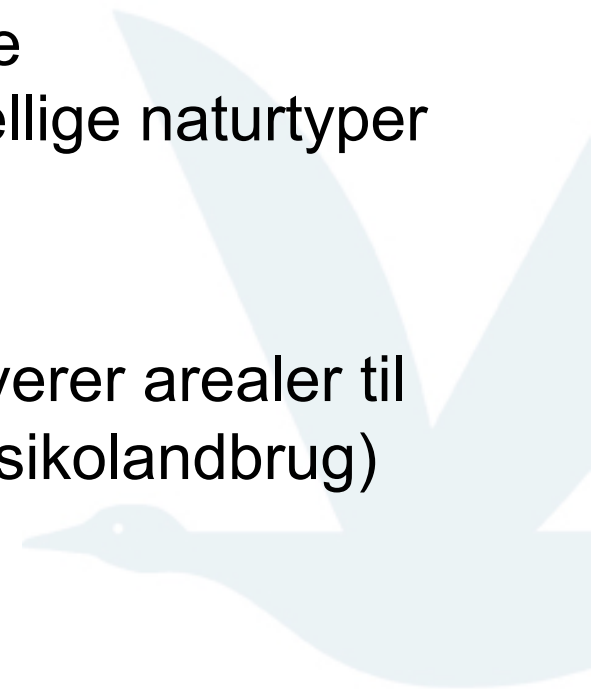
- Mangel på græsningsdyr!

Græs/naturarealer: Mekaniske løsninger slåning og fjernelse og anvendelse (piller).

Mulighed for større sammenhængende græsningsarealer indeholdende forskellige naturtyper og inkl. alm. græsningsarealer.

Græsningslaug (små arealer)

- Behov for ordninger, der kan ekstensiverer arealer til vandparkering (natur med pleje eller risikolandbrug)

Er økologi /lavintensivt landbrug del af en løsningsmodel?

- Naturnetværk – større naturområder og korridorer. Her vil muligheder for økologi / lavintensivt landbrug styrke sammenhængskraft i naturnetværket.
- "Negativområder" i forhold til større husdyrbrug.
- Randområder til sårbare naturområder.
- OSD – områder (drikkevand).
- Eksempel: Gl. Oremandsgård økologisk landbrug med vandløb og strandenge. God løsning.

Bare sådan

SLUT

